

KOMISIA EURÓPSKYCH SPOLOČENSTIEV

RUE DE LA LOI 200
B-1049 BRUSSELS
BELGIUM

konanie č. 2007/2385

Konanie o porušení predpisov EÚ (infringement procedure) č. 2007/2385: doplnenie informácií o zmenách súvisacej vnútroštátnej legislatívy

V rámci konania o porušení predpisov Európskej Únie č. 2007/2385, ktoré začala Európska Komisia proti Slovenskej republike, Vás chceme informovať o súvisiacich zmenách právnej úpravy, ktoré prijala Národná rada Slovenskej republiky na jej dvoch ostatných schôdzach (február a marec 2010).

Postavenie zainteresovanej verejnosti - "public concerned" v konaniach s výrazným dopadom na zdravie a životné prostredie stále nie je v súlade so smernicou 85/337/EHS o EIA (doplnenou smernicami 97/11/ES a 2003/35/ES) a s Dohovorom o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia (Aarhuský dohovor). Na tento nesúlad bola vláda Slovenskej republiky upozornená aj formálnym oznámením Komisie „Doplňujúca výzva – Porušenie č. 2007/2385”, K (2008) 4643 zo septembra 2008.

Vláda dňa 5.2.2010 navrhla schválenie novely zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a predložila ju parlamentu. Dňa 9. marca 2010 túto novelu zákona schválila Národná rada Slovenskej republiky (parlament).

Počas prerokovania v parlamente vládny návrh zaznamenal viaceré zmeny (boli prijaté poslanecké pozmeňujúce návrhy), pričom okrem zmeny zákona č. 24/2006 Z.z. bola do tohto zákona vložená aj novela zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám, novela zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebného zákona) a novela zákona č. 541/2004 Z.z. o mierovom využívaní jadrovej energie (atómového zákona).

Tento súbor legislatívnych úprav, z hľadiska postavenia zainteresovanej verejnosti, znamenal niekoľko významných zlepšení, jeho vážne nedostatky však spočívajú v nasledovnom:

- participácia fyzických osôb na povoľovaní činností je podmienená predchádzajúcou účasťou v EIA procese (ktorý je oddelený od procesu povoľovania činnosti)
- úprava postavenia právnickej osoby je len deklaratórna a v skutočnosti nezakladá práva

- účasť verejnosti na povoľovaní podľa atómového zákona je čisto formálna vzhľadom na to, že novela utajila utajenie všetkých informácií v rámci konaní o povolení činností podľa atómového zákona

Rozsah a význam uvedených nedostatkov nás núti konštatovať, že úprava práv a postavenia zainteresovanej verejnosti **je stále nedostatočná a nie je odstranení nesúlad slovenskej legislatívy** so smernicou o EIA a s Aarhuským dohovorom.

Podrobnejšie o nedostatkoch vnútroštátnej úpravy pojednávame v nasledujúcich častiach.

A. Podmienená participácia fyzických osôb

Schválený zákon stanovuje podmienku, že účastníkom povoľovacieho konania je tá osoba, ktorá v rámci predchádzajúceho EIA procesu „*podá písomné stanovisko...*, z ktorého vyplýva jej záujem na rozhodnutí“. Takto stanovená podmienka so sebou prináša dva problémy:

Prvý problém spočíva v rozsahu informácií, ktoré sú k dispozícii v rámci procesu EIA.¹ Počas procesu EIA nie je projekt rozpracovaný v miere, ktorá je potrebná pre povoľovanie projektu. Zákon o EIA síce usmerňuje investora („navrhovateľa“) v tom, ktoré informácie majú byť predložené v jednotlivých štádiách (napríklad Príloha č. 11 zákona o EIA určuje aký má byť obsah a štruktúra správy o hodnotení navrhovanej činnosti), avšak v tejto fáze prípravy sa verejnosť nedostane k všetkým informáciám, ktoré pre jej participáciu môžu byť dôležité.

V slovenskom právnom poriadku sú napríklad informácie, z ktorých vyplýva celková charakteristika povoľovaného projektu/činnosti alebo výrobného procesu, ktorý sa má realizovať v povoľovanom zariadení, dostupné až v povoľovacích konaniach. Tieto konania, najmä územné, stavebné a kolaudačné konania podľa stavebného zákona č. 50/1976 Zb.; integrované povoľovanie podľa zákona č. 245/2003 Z.z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia (IPKZ), nasledujú po procese hodnotenia vplyvov na životné prostredie.

Konkrétne napríklad § 39a stavebného zákona, podľa ktorého prebieha povoľovanie väčšiny projektov podliehajúcich procesu EIA, určuje, čo je obsiahnuté v rozhodnutí o umiestnení stavby, teda čo je predmetom územného konania:

(1) Rozhodnutím o umiestnení stavby sa určuje stavebný pozemok, umiestňuje sa stavba na ňom, určujú sa podmienky na umiestnenie stavby, určujú sa požiadavky na obsah projektovej dokumentácie a čas platnosti rozhodnutia. Umiestnenie stavby sa vyznačí v grafickej prílohe územného rozhodnutia.

(2) V podmienkach na umiestnenie stavby sa určia požiadavky

*a) na ochranu prírody a krajiny a na zabezpečenie starostlivosti o životné prostredie,
b) na zabezpečenie súladu urbanistického riešenia a architektonického riešenia stavby s okolitým životným prostredím, najmä na výškové a polohové umiestnenie stavby vrátane odstupov od hraníc pozemku a od susedných stavieb, na výšku stavby, prístup a užívanie stavieb osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie, na napojenie na sieť*

---

¹ Treba podotknúť, že na Slovensku sú proces EIA a proces povoľovania činnosti samostatné a oddelené procesy – najprv prebieha proces EIA a až potom prebieha proces povoľovania činnosti, pričom výsledok procesu EIA je podkladom rozhodnutia o povolení činnosti v procese povoľovania činnosti. Navyše, výsledok procesu EIA (tzv. záverečné stanovisko) nie je záväzný pre orgán, ktorý činnosť povoľuje.

technického vybavenia, napojenie na pozemné komunikácie, na podiel zastavanej plochy a nezastavanej plochy zo stavebného pozemku vrátane požiadaviek na úpravu jeho nezastavaných plôch,

c) vyplývajúce z chránených častí krajiny alebo z ich blízkosti,

d) vyplývajúce zo stanovísk dotknutých orgánov.

Tieto informácie sú k dispozícii až po skončení EIA procesu, hoci práve tieto informácie môžu byť pre členov verejnosti podstatné a určujúce pri rozhodovaní o tom, či sa zapoja do povoľovacieho konania, pri posúdení toho, či na konaní o povolení činnosti „majú záujem“ a pri posúdení možných vplyvov navrhovaného projektu alebo činnosti na ich životné prostredie a zdravie. Navyiac úplnosť údajov, poskytnutých v rámci EIA procesu investorm, posudzuje Ministerstvo životného prostredia. Ak členovia verejnosti vedia identifikovať informácie, ktoré je potrebné doplniť, môže Ministerstvo na ich podnet vyžiadať „nevyhnutné doplňujúce údaje“. V minulosti však Ministerstvo na viaceré žiadosti verejnosti o doplnenie informácií v EIA procesoch reagovalo negatívne.

Z hľadiska účasti verejnosti je teda problematické, ak jej členovia majú zväziť svoje zapojenie do konania o povolení činnosti iba na základe informácií, ktoré – vzhľadom na to, že ešte ani nezačalo konanie o povolení činnosti – nie sú dostatočne podrobné alebo potrebné informácie vôbec nie sú k dispozícii; navyše doplnenie informácií je nutné si aktívne vyžiadať a je len na úvahe príslušného orgánu, či si informácie vyžiada od spracovateľa dokumentov.

Druhým problémom podmienky, že verejnosť sa musí zapojiť do predchádzajúceho EIA procesu, ak chce byť účastníkom povoľovacích konaní, je skutočnosť, že na Slovensku tak bude povolená celá rada projektov so závažným dopadom na zdravie a životné prostredie, kde nebola zabezpečená adekvátna účasť verejnosti. Verejnosť sa v miere zodpovedajúcej európskym predpisom bude zapájať do rozhodovania od 1.9.2009 (deň odkedy je možné uplatniť predmetnú novelu, vzhľadom na prechodné ustanovenia, konkrétne § 65a zákona platného pred účinnosťou predmetnej novely). V prípade projektov, kde bol proces EIA už ukončený, je logicky uvedená podmienka nespĺniteľná a teda fyzické osoby a časť právnických osôb, ktoré „majú záujem na rozhodovaní“, zostávajú z rozhodovania vylúčené. Jedná sa pritom o nemalý počet projektov, ktoré sú spolufinancované z prostriedkov Európskej únie.

Z nám dostupných informácií, medzi projekty, ktoré čerpajú prostriedky priamo z Európskej Únie alebo prostredníctvom public-private partnership čerpajú prostriedky z Európskej Investičnej Banky a proces EIA u nich už prebehol, patria napríklad:

- V rámci železničnej infraštruktúry sú to projekty:
  - modernizácia trate Žilina – Krásno nad Kysucou
  - modernizácia trate Nové Mesto nad Váhom – Púchov

- V rámci cestnej infraštruktúry sú to projekty:
  - D3 Hričovské Podhradie – Žilina, Strážov
  - D1 Sverepec – Vrtižer
  - D1 Fričovce – Svinia
  - D1 Hubová – Ivachnová
  - D1 Turany – Hubová

- V rámci infraštruktúry integrovaných dopravných systémov sú to projekty:
  - Železničné prepojenie letiska M.R.Štefánika
  - Nové železničné prepojenie Bratislava Predmestie – Bratislava Petržalka

- V rámci cestej infraštruktúry (rýchlostné cesty a cesty I. triedy) je to projekt:

o R1 Žarnovica – Šášovské Podhradie

Tento zoznam vychádza z „Indikatívneho zoznamu veľkých projektov Operačného programu Doprava“

(http://www.telecom.gov.sk/index/open_file.php?file=eurounia/fondy/OPD/Priloha_1_aktual.pdf), ktorý sa nachádza na oficiálnej webovej stránke Ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácií SR (<http://www.telecom.gov.sk/index/index.php?ids=44851>).

V rámci „Operačného programu Životné prostredie“ sú takými projektami, kde sa zvažuje (resp. už prebieha) financovanie z fondov Európskej únie a EIA proces bol ku dňu účinnosti novely už ukončený, napríklad niektoré projekty protipovodňových úprav a viaceré projekty odpadového hospodárstva.

Viaceré z týchto projektov, kde sa pripravuje resp. prebieha spolu-financovanie z Európskej únie, sú kontroverzné a ich povoľovanie je sprevádzané záujmom verejnosti a médií, nakoľko výrazne zasahujú do práv občanov. Občania však nemali, a ani podľa predmetnej novely zákona o EIA nebudú mať, možnosť zapojiť sa do rozhodovania v súlade s predpismi Európskej únie.

B. Deklaratórna úprava postavenia právnických osôb

Počas prerokovania návrhu zákona v parlamente parlament schválil poslanecký pozmeňujúci návrh, ktorý do zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie zakotvil, že aj iné právnické osoby, než environmentálne organizácie (napr. obce) sú „zainteresovanou verejnosťou“. Pravdepodobne legislatívnym nedopatrením však došlo k nedostatočnej úprave, resp. úprave nesprávneho ustanovenia. Ustanovenie § 24 zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie², ktorého sa zmena týka, má iba „deklaratórny“ charakter - iba vypočítava osoby patriace medzi zainteresovanú verejnosť, ale nezakladá priamo ich právo byť účastníkom správneho konania o povolení činnosti. Právo týchto osôb byť účastníkmi konaní o povolení činnosti zakladajú až nasledujúce ustanovenia - § 24a, § 25, § 26 a § 27 zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie.

Súčasná právna úprava teda ani po zmene, ktorú zakotvila predmetná novela, nezabezpečuje právnickým osobám práva účastníkov konania vyplývajúce z čl. 1 ods. 2 Smernice 85/337/EHS (v znení smernice 2003/35/ES). Z čl. 1 ods. 2 Smernice 85/337/EHS totiž vyplýva, že „zainteresovanou verejnosťou“, ktorá musí mať právo na účasť na konaní o povolení činností vyplývajúce z čl. 6, 8 a 9 Smernice o EIA a z čl. 6 Aarhuského dohovoru, je aj osoba, ktorá „má záujem“ („having an interest in“) na environmentálnom rozhodovacom procese. "Public" (verejnosť) je v čl. 1 ods. 2 smernice definovaná ako akákoľvek fyzická alebo právnická osoba či organizácia. V zmysle uvedeného článku smernice sa tak zainteresovanou verejnosťou, ktorej členovia majú mať postavenie účastníka povoľovacích konaní, rozumejú aj právnické osoby (napr. obce, spoločnosti), ktoré „majú záujem“ na rozhodovaní.

Vzhľadom k existujúcej právnej úprave, je potrebné, aby účastníctvo právnickej osoby bolo v zákone o posudzovaní vplyvov na životné prostredie výslovne zakotvené,

² Toto ustanovenie znie:

„Zainteresovaná verejnosť je verejnosť, ktorá má záujem alebo môže mať záujem na postupoch environmentálneho rozhodovania. Medzi zainteresovanú verejnosť patrí najmä

a) fyzická osoba podľa § 24a,

b) právnická osoba,

c) občianska iniciatíva podľa § 25,

d) občianske združenie podporujúce ochranu životného prostredia podľa § 26,

e) organizácia podporujúca ochranu životného prostredia založená podľa osobitných predpisov²⁴⁾ (ďalej len

„mimovládna organizácia podporujúca ochranu životného prostredia“) podľa § 27“.

rovnako ako to je v prípade fyzickej osoby v § 24a, občianskej iniciatívy podľa § 25, občianskeho združenia podľa § 26 a mimovládnej organizácii podľa § 27.

Súčasná úprava postavenia právnických osôb zakotvená v § 24 predmetného zákona, vzhľadom k deklaratórnemu charakteru tohto ustanovenia, je nedostatočná.

C. Formálna účasť v konaní podľa atómového zákona

Ako uvádzame vyššie, Národná rada Slovenskej republiky schválila aj poslanecký pozmeňujúci návrh, ktorý do novely zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie vložil novelu zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám, novelu zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebného zákona) a novelu zákona č. 541/2004 Z.z. o mierovom využívaní jadrovej energie (atómového zákona).

Dôsledkom schválenia tohto pozmeňujúceho návrhu (obsahujúceho novelu vyššie uvedených troch zákonov) je **paušálne utajenie celej dokumentácie týkajúcej sa povoľovania jadrových zariadení**, ktorá je vymenovaná v prílohe 1 a 2 atómového zákona, a to jednak pre žiadateľov o informácie podľa zákona č. 211/2000 Z.z., tak aj pre účastníkov konaní o povoľovaní jadrových zariadení a povoľovaní činností súvisiacich s prevádzkou jadrových zariadení podľa atómového zákona a stavebného zákona.

Pozmeňujúci návrh je v zjavnom rozpore so smernicou 85/337/EHS o EIA, s Aarhuským Dohovorom, so Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2003/4/ES o prístupe verejnosti k informáciám o životnom prostredí ako aj dostupnou judikatúrou Európskeho súdneho dvora.

Zhrnutie dôvodov rozporu s predpismi Európskej únie:

- Rozpor so zmyslom prijímanej novely, ktorým je zosúladenie slovenskej legislatívy s právom EÚ, konkrétne zabezpečenie adekvátnej a účinnej účasti verejnosti v konaniach s výrazným dopadom na životné prostredie, včítane povoľovania jadrových zariadení. Ak má mať „public concerned“ zabezpečené postavenie, garantované smernicou o EIA a Aarhuským dohovorom, zapojenie do konania nie je možné bez prístupu k relevantným informáciám v rámci tohto konania (o tom, čo sa povoľuje, aké sú presné vlastnosti a parametre povoľovanej činnosti...). Pritom za účinnú možno považovať len takú účasť verejnosti, ak majú jej členovia možnosť vyjadrovať sa a predkladať stanoviská ešte v štádiu, kedy sú všetky možnosti v rámci rozhodovania otvorené. Vyjadrovať názory a stanoviská možno len ak sú dostupné včasné a dostatočné informácie o povoľovanej činnosti, ku ktorým by bolo možné zaujať stanovisko. Utajenie celej dokumentácie z povoľovania jadrových zariadení bez možnosti oboznámiť sa s podkladmi rozhodovania má za následok, že účastník nemôže uplatňovať svoje práva v konaní o povolení činnosti - nemá sa k čomu vyjadrovať a uplatniť svoje pripomienky. Účasť dotknutej verejnosti v konaní o povoľovaní jadrových zariadení nemá v takom prípade význam a je čisto formálna.
- Rozpor s EIA smernicou, ktorá sa vzťahuje na celý proces povoľovania, pričom EIA proces v podmienkach SR predchádza samotnému povoľovaniu. Viaceré typy informácií, ktoré smernica prikazuje poskytnúť, nebude mať zainteresovaná verejnosť na Slovensku k dispozícii, pretože podľa slovenského zákona o EIA nemusia byť počas procesu EIA ešte dostupné. Tieto informácie sú dostupné až v následných povoľovacích konaniach (územné a stavebné konania podľa osobitného zákona) a práve informácie z týchto konaní majú zostať utajené. Aj prístup zainteresovanej

verejnosti k opravným prostriedkom, tak ako ho predpokladá smernica – teda včítane možnosti napadnúť rozhodnutie o povolení po vecnej stránke (substantive legality) , je utajením informácií prakticky znemožnený.

- Rozpor so smernicou 2003/4/ES o prístupe verejnosti k informáciám o životnom prostredí a Aarhuským dohovorom, a to porušenie princípu proporcionality, ktorý prikazuje zasahovať do práva na informácie len ak je to nevyhnutné, šetrne a v nevyhnutnej miere. V zmysle týchto predpisov je potrebné oddeliť citlivé informácie a zvyšok sprístupniť. Je absurdné, ak sa verejnosti aj účastníkom konania utaja všetky informácie z celého rozhodovacieho procesu týkajúceho sa jadrových zariadení.
- Zbytočnosť tohto obmedzenia prístupu k informáciám, pretože potrebná ochrana citlivých informácií je v slovenskom právnom poriadku už zabezpečená. Konkrétne zákon č. 215/2004 Z.z. o ochrane utajovaných skutočností umožňuje utajiť informácie, ktorých zverejnenie by mohlo ohroziť bezpečnosť jadrových zariadení alebo verejnosti.

Popis nových legislatívnych úprav týkajúcich sa povoľovania činností podľa atómového zákona:

Národná rada Slovenskej republiky na svojom marcovom zasadnutí schválila zákon, ktorým sa okrem zákona č. 24/2006 Z. z. o EIA, mení a dopĺňa zákon č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám, zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) a zákon č. 541/2004 Z.z. o mierovom využívaní jadrovej energie (atómový zákon) takto:

Dopĺňa do zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám ustanovenie § 11 ods. 1 písm. h), znejúce že *„Povinná osoba obmedzí sprístupnenie informácie alebo informáciu nesprístupní, ak... ide o dokumentáciu, ktorá obsahuje informácie, ktorých zverejnenie by sa mohlo použiť na plánovanie a vykonanie činností s cieľom spôsobiť narušenie alebo zničenie jadrového zariadenia alebo objektov osobitnej dôležitosti a ďalších dôležitých objektov podľa osobitných predpisov.^{24c)}“³*

Dopĺňa do § 3 zákona č. 541/2004 Z. z. o mierovom využívaní jadrovej energie (atómový zákon) nové ustanovenie odseku 14, ktoré znie: *„Dokumentácia uvedená v prílohách č. 1 a 2 sa považuje za dokumentáciu, ktorá obsahuje informácie, ktorých zverejnenie by sa mohlo použiť na plánovanie a vykonanie činností s cieľom spôsobiť narušenie alebo zničenie jadrového zariadenia alebo objektov osobitnej dôležitosti a ďalších dôležitých objektov^{3b)} a tým nepriaznivo ovplyvniť bezpečnosť verejnosti.^{3c)} Táto dokumentácia sa nezverejňuje podľa osobitného predpisu.^{3d)}“⁴*

³ Poznámka pod čiarou k odkazu 24c znie: „^{24c)} Napríklad § 27 zákona č. 319/2002 Z. z. o obrane Slovenskej republiky v znení zákona č. 330/2003 Z. z., § 3 ods. 14 a prílohy č. 1 a 2 zákona č. 541/2004 Z. z. o mierovom využívaní jadrovej energie (atómový zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. .../2010 Z. z.“

⁴ Poznámky pod čiarou k odkazom 3b až 3d) znejú:

3b) § 27 zákona č. 319/2002 Z. z. o obrane Slovenskej republiky v znení zákona č. 330/2003 Z. z.

3c) Čl. 4 ods. 4 Dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia (oznámenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 43/2006 Z. z.).

3d) § 11 ods. 1 písm. h) zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení zákona č. .../2010 Z. z.

Z vyššie uvedených ustanovení teda vyplýva, že úplne celá dokumentácia, uvedená v prílohe 1. a 2. atómového zákona, sa automaticky považuje za informáciu, ktorá sa nespřístupňuje v zmysle nového ustanovenia § 11 ods. 1 písm. h. zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám.

§ 8 ods. 4 tretia veta atómového zákona znie: „*Účastníkom konania o vydanie povolenia, ktorému predchádzalo konanie o posudzovaní vplyvov na životné prostredie podľa osobitného predpisu^{11a)} je aj fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorej toto postavenie vyplýva z osobitného predpisu.^{11b} Úrad odmietne týmto účastníkom sprístupniť informácie podľa osobitného predpisu,^{3d)} ak by ich sprístupnenie mohlo nepriaznivo ovplyvniť bezpečnosť verejnosti.^{3c)}“⁵*

Do ustanovenia § 125 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebného zákona) bol doplnený nový odsek 5, ktorý znie: „*Stavebný úrad účastníkom konania podľa osobitného predpisu^{1g)} odmietne sprístupniť informácie podľa osobitného predpisu,^{12aa)} ak by ich sprístupnenie mohlo nepriaznivo ovplyvniť bezpečnosť verejnosti.^{12ab)}“⁶*

Možno teda zhrnúť, že úplne celá dokumentácia uvedená v prílohe č. 1 a 2 atómového zákona sa považuje za informáciu, ktorej sprístupnenie by mohlo „*nepriaznivo ovplyvniť bezpečnosť verejnosti*“. Zároveň úrad účastníkom konania podľa atómového zákona a stavebného zákona odmietne sprístupniť informáciu, ktorej sprístupnenie by mohlo „*nepriaznivo ovplyvniť bezpečnosť verejnosti*“. Dôsledkom týchto ustanovení je, že v konaní o povolení činnosti podľa atómového zákona a podľa stavebného zákona správny orgán odmietne sprístupniť informácie v prílohe 1. a 2. atómového zákona dokonca aj účastníkom správneho konania.

Rozpor s EIA smernicou:

Z princípov procesu EIA, ktoré odráža aj smernica 85/337/EHS, je zrejmé, že prístup k informáciám je pre účasť verejnosti na procese povoľovania kľúčovým predpokladom. Bez včasného a komplexného informovania o podkladoch konania je účasť verejnosti len formalitou a povoľovanie projektov, ktorým predchádzal EIA proces, zostáva mimo kontroly verejnosti. Pritom smernicu je potrebné vnímať komplexne, nakoľko sa vzťahuje aj na prípady, kedy proces EIA predchádza procesu povoľovania a je od procesu povoľovania oddelený (ako v prípade Slovenskej republiky) aj na prípady, kedy sú procesy integrované. Úprava je síce ponechaná na členskom štáte, ten však musí zabezpečiť kompatibilitu so smernicou. Ak teda smernica prikazuje zabezpečiť istú úroveň informovania a zapojenia verejnosti je táto povinnosť stanovená pre celý proces rozhodovania a preto nestačí, aby Slovenská republika umožnila prístup k informáciám len v procese EIA a utajila všetky

⁵ Poznámky pod čiarou k odkazom 11a a 11b znejú:

11a) Zákon č. 24/2006 Z. z. v znení neskorších predpisov.

11b) § 24 až 27 zákona č. 24/2006 Z. z. v znení neskorších predpisov.

⁶ Poznámky pod čiarou k odkazom 12aa a 12ab znejú:

^{12aa)} § 11 ods. 1 písm. h) zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení zákona č. .../2010 Z. z.

^{12ab)} Čl. 4 ods. 4 Dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia (oznámenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 43/2006 Z. z.).

informácie z procesu povoľovania. Vo fáze posudzovania vplyvov na životné prostredie (EIA) evidentne nie sú dostupné a často ešte ani známe niektoré informácie dôležité pre účasť verejnosti na rozhodovaní ani pre rozhodovanie samotné.

Uvedené vyplýva z nasledujúcich ustanovení smernice:

Príloha IV. EIA smernice spresňuje, ktoré informácie musí podľa čl. 5(1) smernice investor poskytnúť, napr.:

„Description of the project, including in particular:

—a description of the physical characteristics of the whole project and the land-use requirements during the construction and operational phases,

—a description of the main characteristics of the production processes, for instance, nature and quantity of the materials used, ...“

Tieto informácie majú byť v súlade s čl. 6 (3) smernice poskytnuté verejnosti:

„Member States shall ensure that, within reasonable time-frames, the following is made available to the public concerned:

(a) any information gathered pursuant to Article 5;

(b) in accordance with national legislation, the main reports and advice issued to the competent authority or authorities at the time when the public concerned is informed in accordance with paragraph 2 of this Article“

Previazanosť prístupu k informáciám a účasti na rozhodovaní je zrejmá aj z kontextu nasledujúceho čl. 6 (4) smernice:

„The public concerned shall be given early and effective opportunities to participate in the environmental decision-making procedures referred to in Article 2(2) and shall, for that purpose, be entitled to express comments and opinions when all options are open to the competent authority or authorities before the decision on the request for development consent is taken.“

Z ustanovenia čl. 6 (6) smernice je zrejmé, že verejnosť má mať dostatočný čas na spracovanie informácií, aby sa mohla pripraviť a efektívne participovať na rozhodovaní podľa ustanovení smernice:

„Reasonable time-frames for the different phases shall be provided, allowing sufficient time for informing the public and for the public concerned to prepare and participate effectively in environmental decision-making subject to the provisions of this Article.“

Skutočnosť, že sa ustanovenia článkov 5 a 6 (včítane adekvátneho prístupu verejnosti k informáciám) vzťahujú na celé rozhodovanie, teda v zmysle slovenskej legislatívy aj na územné, stavebné a konanie podľa atómového zákona, a nie len proces EIA je zrejmá aj z ustanovenia čl. 8 smernice:

„The results of consultations and the information gathered pursuant to Articles 5, 6 and 7 must be taken into consideration in the development consent procedure.“

Prístup k informáciám je kľúčový aj preto, aby zainteresovaná verejnosť mohla využiť právo na prístup k opravným prostriedkom, ktoré je garantované v čl. 10a smernice. V zmysle tohto článku má mať verejnosť zabezpečený prístup k súdu (resp. inému nezávislému a nestrannému orgánu), aby preveril vecnú („substantive“) alebo procesnú zákonnosť rozhodnutia. Je zrejmé, že osobitne napadnutie zákonnosti akéhokoľvek rozhodnutia z hľadiska jeho vecnej stránky, v tomto prípade rozhodnutia týkajúceho sa jadrových zariadení, si vyžaduje informácie, na základe ktorých orgán rozhodol.

Member States shall ensure that, in accordance with the relevant national legal system, members of the public concerned:

- (a) *having a sufficient interest, or alternatively,*
(b) *maintaining the impairment of a right, where administrative procedural law of a Member State requires this as a precondition,*
have access to a review procedure before a court of law or another independent and impartial body established by law to challenge the substantive or procedural legality of decisions, acts or omissions subject to the public participation provisions of this Directive.

Nedostatočnosť slovenskej legislatívnej úpravy vyplýva z nasledujúcich ustanovení:

Informácie, ktoré majú byť zverejnené, uvedené v prílohe IV. EIA smernice a čl. 6 (3) smernice, nie sú súčasťou dokumentácie predkladanej investorm v zmysle zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie. § 22 zákona o EIA s odvolaním na prílohu 9 zákona spresňuje, čo má obsahovať zámer a § 31 zákona s odvolaním na prílohu 11 zákona spresňuje, čo má obsahovať správa o hodnotení. Zámer obsahuje základnú charakteristiku navrhovanej činnosti a správa obsahuje komplexné zistenie predpokladaných vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie, včítane údajov o priamych vplyvoch, charakteristike a hodnotení vplyvov na kraj, obyvateľov, faunu, flóru, biotopy a ďalšie.

Zámer, správa o hodnotení, ani iné dokumenty, ktoré vzniknú počas procesu posudzovania vplyvov v zmysle zákona č. 24/2006 Z.z., však neobsahujú informácie, ktoré predpokladajú napr. čl. 5 (1) a príloha IV. smernice o EIA a ktoré majú v súlade so smernicou byť zverejnené. Tento typ informácií je k dispozícii až v nasledujúcich procesoch podľa zákona č. 50/1976 Zb., stavebného zákona, a podľa zákona č. 541/2004 Z.z., atómového zákona. Zreteľne to vyplýva z prílohy č. 1 atómového zákona, osobitne napr. bodov A. c), A. f), A. d), B.b), B.c), B.k), C.d), C.l), C.s), a C.u):

A. Dokumentácia potrebná k písomnej žiadosti o súhlas na umiestnenie stavby jadrového zariadenia

- a) zadávacia bezpečnostná správa,*
- b) zadávacia správa o spôsobe vyrad'ovania,*
- c) projektový zámer na fyzikálno-technické riešenie jadrového zariadenia v úrovni zadávacieho projektu,*
- d) zadávacia správa o spôsobe nakladania s rádioaktívnymi odpadmi a s vyhoretým jadrovým palívom,*
- e) požiadavky na kvalitu jadrového zariadenia,*
- f) návrh hraníc jadrového zariadenia,*
- g) návrh veľkosti oblasti ohrozenia jadrovým zariadením,*
- h) hodnotenie vplyvu jadrového zariadenia na životné prostredie, ak tak ustanovuje osobitný predpis, ⁸⁾ ako aj hodnotenie potenciálneho vplyvu okolitého prostredia na jadrové zariadenie.*

B. Dokumentácia potrebná k písomnej žiadosti o stavebné povolenie na stavbu jadrového zariadenia

- a) predbežná bezpečnostná správa, ktorá preukazuje plnenie zákonných požiadaviek na jadrovú bezpečnosť na základe údajov, o ktorých sa uvažuje v projekte,*
- b) projektová dokumentácia potrebná k stavebnému konaniu,*
- c) predbežný plán nakladania s rádioaktívnymi odpadmi, s vyhoretým jadrovým palívom vrátane ich prepravy,*
- d) predbežný koncepčný plán vyrad'ovania,*
- e) kategorizácia vybraných zariadení do bezpečnostných tried,*
- f) predbežný plán fyzickej ochrany,*
- g) dokumentácia systému kvality a požiadavky na kvalitu jadrového zariadenia a ich vyhodnotenie podľa bodu A písm. e),*
- h) predbežný vnútorný havarijný plán,*

- i) predbežné limity a podmienky bezpečnej prevádzky,*
- j) predbežný program kontrol jadrového zariadenia pred jeho prevádzkou,*
- k) predbežné vymedzenie hraníc jadrového zariadenia spresnením údajov uvedených v bode A písm. f),*
- l) predbežné vymedzenie veľkosti oblasti ohrozenia jadrovým zariadením spresnením údajov uvedených v bode A písm. g),*
- m) dokumentácia podľa § 6 ods. 2 písm. j).*

C. Dokumentácia potrebná k písomnej žiadosti o povolenie na uvádzanie jadrového zariadenia do prevádzky a prevádzku

- a) limity a podmienky bezpečnej prevádzky,*
- b) zoznam vybraných zariadení s rozdelením do bezpečnostných tried,*
- c) programy vyskúšania vybraných zariadení určené úradom,*
- d) program uvádzania jadrového zariadenia do prevádzky členený na etapy,*
- e) program prevádzkových kontrol vybraných zariadení,*
- f) dokumentácia systému kvality a požiadavky na kvalitu jadrového zariadenia a ich vyhodnotenie podľa bodu B písm. g),*
- g) prevádzkové predpisy určené úradom,*
- h) vnútorný havarijný plán,*
- i) predprevádzková bezpečnostná správa, ktorá spresňuje správu uvedenú v bode B písm. a),*
- j) pre jadrové zariadenia s jadrovým reaktorom pravdepodobnostné hodnotenie bezpečnosti prevádzky pre odstavený reaktor a pre nízke výkonové hladiny, ako aj pre plný výkon reaktora,*
- k) plán fyzickej ochrany vrátane zmluvy s Policajným zborom podľa § 26 ods. 8, ako aj opisu spôsobu vykonávania leteckých činností¹³⁾ v objektoch alebo v blízkosti jadrového zariadenia,*
- l) plán nakladania s rádioaktívnymi odpadmi a s vyhoretým jadrovým palivom vrátane ich prepravy,*
- m) koncepčný plán vyradovania jadrového zariadenia z prevádzky,*
- n) doklad o zabezpečení finančného krytia zodpovednosti za jadrovú škodu okrem úložiska,*
- o) systém odbornej prípravy zamestnancov,*
- p) programy prípravy vybraných zamestnancov,*
- q) programy prípravy odborne spôsobilých zamestnancov,*
- r) doklady o splnení kvalifikačných požiadaviek vybraných zamestnancov a odborne spôsobilých zamestnancov,*
- s) doklady o pripravenosti jadrového zariadenia na uvádzanie do prevádzky, pre skúšobnú prevádzku správa o vyhodnotení uvádzania jadrového zariadenia do prevádzky a pre trvalú prevádzku správa o vyhodnotení skúšobnej prevádzky,*
- t) plán ochrany obyvateľstva krajov v oblasti ohrozenia,*
- u) vymedzenie hraníc jadrového zariadenia spresnením údajov uvedených v bode B písm. k),*
- v) vymedzenie veľkosti oblasti ohrozenia jadrovým zariadením spresnením údajov uvedených v bode B písm. l),*
- w) dokumentácia podľa § 6 ods. 2 písm. j).*

Všetky vyššie uvedené informácie majú zostať utajené aj pre účastníkov konania podľa atómoveho zákona. Verejnosť, včítane zainteresovanej verejnosti v pozícii účastníka povoľovacieho konania, sa teda k týmto informáciám nedostane počas EIA procesu, nakoľko ešte nie sú k dispozícii, ani počas povoľovacieho konania, nakoľko novela zákona umožňuje ich kompletne utajenie. Je zrejmé, že legislatíva Slovenskej republiky, upravujúca povoľovanie jadrových zariadení, ustanovenia EIA smernice nereflektuje a neodráža ani princípy a zmysel EIA procesu, keďže fakticky vylučuje verejnosť z rozhodovania.

Rozpor s predpismi o slobodnom prístupe k informáciám:

Spoločná správa príslušných parlamentných výborov, ktorá sprevádza legislatívny návrh, uvádza nasledovné zdôvodnenie prijatia vyššie uvedených ustanovení:

*„Nakoľko sa predloženou novelou zákona č. 24/2006 Z. z. verejnosti priznáva priamo zo zákona právo byť účastníkom konania v povolovacích procesoch podľa osobitných predpisov, môže sa dostať navrhovaná právna úprava do kolízie s obmedzeniami prístupu verejnosti k informáciám o objektoch osobitnej dôležitosti a ďalších dôležitých objektoch. Ak by navrhovaná právna úprava zostala bezo zmeny v osobitných právnych predpisoch (stavebný zákon, atómový zákon, zákon o slobode informácií) bolo by nutné účastníkom konania, ktorí uplatnia svoje písomné stanovisko v procese EIA vyhovieť v požiadavke o poskytnutie kompletnej dokumentácie v povoloacom procese. Pozmeňujúce návrhy akcentujú najmä otázku povoloacích procesov v jadrovej energetike. ... **Obmedzenia prístupu k dokumentácii**, ktorej zverejnenie môže uľahčiť naplánovanie a vykonanie aktivít namierených proti objektom osobitnej dôležitosti a ďalším dôležitým objektom, **umožňuje aj Aarhuský dohovor v čl. 4 ods. 4 a čl. 10 ods. 1 posledná veta smernice 85/337/EHS v platnom znení.**“*

Uvedená argumentácia Aarhuským dohovorom ani predpismi Európskej únie však v žiadnom prípade neobstojí. Aarhuský dohovor (Dohovor EHK OSN o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovaní a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia, zverejnený v zbierke zákonov pod č. 43/2006) ani predpisy EÚ **neumožňujú kompletne utajiť úplne celú dokumentáciu týkajúcu sa povolovania jadrových zariadení. Možno utajiť iba konkrétne informácie, ktorých zverejnenie by naozaj mohlo ohroziť bezpečnosť.** Predpisy EÚ jednoznačne stanovujú, že „citlivé“ informácie sa z dokumentácie vylúčia (napr. začernia), ale zostávajúce informácie sa verejnosti musí poskytnúť.

Nie je možné odvolávať sa na znenie Aarhuského dohovoru. Podľa čl. 4 ods. 4 písm. b) Aarhuského dohovoru *„Žiadosť o informáciu o životnom prostredí môže byť zamietnutá, ak by jej zverejnenie nepriaznivo ovplyvnilo... medzinárodné vzťahy, obranu štátu alebo bezpečnosť verejnosti;“.*

Avšak v čl. 4 ods. 6 Aarhuského dohovoru je výslovne stanovený nasledovný princíp: *„Každá Strana zabezpečí, že **ak informácie, ktoré sa podľa odseku 3 písm. c) a odseku 4 nesprístupnia, možno oddeliť bez toho, aby bola dotknutá dôvernosť takto oddelených informácií, orgán verejnej moci sprístupní zostatok požadovanej informácie o životnom prostredí.**“*

Takisto Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/4/ES o prístupe verejnosti k informáciám o životnom prostredí jednoznačne zakotvuje princíp, že možno utajiť iba konkrétne informácie, ktorých zverejnenie by naozaj mohlo ohroziť bezpečnosť, ale zostávajúce informácie sa verejnosti musia poskytnúť.

Bod 17 Preambuly Smernice 2003/4/ES o prístupe verejnosti k informáciám o životnom prostredí stanovuje: *„Verejné orgány by mali **sprístupňovať informácie o životnom prostredí čiastočne, keď je možné oddeliť informáciu patriacu do rozsahu výnimiek od zvyšku požadovaných informácií.**“*

Podľa čl. 4 ods. 4 Smernice 2003/4/ES o prístupe verejnosti k informáciám o životnom prostredí *„Keď žiadateľ požiadal o sprístupnenie informácií o životnom prostredí, ktoré majú verejné orgány alebo ktoré sú pre ne uchovávané, **sprístupnia sa informácie čiastočne, ak je možné akékoľvek informácie patriace do rozsahu odseku 1 písm. d) a e) alebo odseku 2 oddeliť od zvyšku požadovaných informácií.**“*

Tento všeobecne uznávaný princíp týkajúci sa prístupu k informáciám bol vyslovene potvrdený aj rozsudkami Európskeho súdneho dvora Hautala v. Council T-14/98 [1999] ECR II-2489 alebo JT Corporation v. Commission Case T-123/99 [2000] ECR II-3269.

Pri posudzovaní, či je utajenie informácií pre ochranu iných ústavných záujmov (napr. bezpečnosti verejnosti a štátu) naozaj nevyhnutné, sa posudzuje, či nebolo možné dosiahnutie sledovaného cieľa iným prostriedkom resp. spôsobom, ktorý by základné právo obmedzoval v menšej miere, šetrnejšie. Ide o všeobecne uznávaný princíp proporcionality. V prípade práva na informácie sa skúma, či neexistoval prostriedok resp. spôsob, ktorý by síce dosiahol sledovaný cieľ (napr. ochranu bezpečnosti štátu a verejnosti), ale ktorý by právo na informácie obmedzoval v menšej miere, šetrnejšie. Premietnutím požiadavky „nevyhnutnosti“ je princíp, že ak žiadateľ o informácie žiada dokument obsahujúci niekoľko chránených informácií, nemôže sa odmietnuť sprístupnenie celého dokumentu, ale chránené informácie sa majú z dokumentu vylúčiť (napr. začerniť) a zvyšok dokumentu sa musí sprístupniť. Tento princíp je zakotvený aj v zákone č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám zakotvený v ustanovení § 12 prvá veta zákona nasledovne: *„Všetky obmedzenia práva na informácie vykonáva povinná osoba tak, že sprístupní požadované informácie... po vylúčení tých informácií, pri ktorých to ustanovuje zákon.“*

Je úplne jednoznačné, že paušálne utajenie kompletne celej dokumentácie uvedenej v prílohe 1. a 2. atómového zákona je **v rozpore s požiadavkou proporcionality** pri obmedzovaní práva na informácie, keďže je zjavné, že **ochranu konkrétnych „citlivých“ informácií možno dosiahnuť aj šetrnejšie – a to tým, že citlivé informácie, ktorých zverejnenie by mohlo ohroziť bezpečnosť verejnosti, sa z dokumentácie uvedenej v čl. 1 a 2. vylúčia.**

Je totiž zjavné, že rozsiahla dokumentácia uvedená v čl. 1 a 2. prílohy atómového zákona, obsahujúca tisíce strán textu, obsahuje aj informácie, ktorých zverejnenie nemôže ohroziť bezpečnosť verejnosti.

Informácie, ktoré v žiadnom prípade nemôžu ohroziť bezpečnosť jadrových zariadení sú napríklad mnohé informácie nachádzajúce sa v koncepčných plánoch vyradovania jadrových zariadení, v dokladoch o zabezpečení finančného krytia zodpovednosti za jadrovú škodu okrem úložiska, v dokumentoch týkajúcich sa veľkosti hraníc jadrového zariadenia a veľkosti oblasti ohrozenia jadrovým zariadením, v pláne ochrany obyvateľstva krajov v oblasti ohrozenia, ale aj niektoré informácie o bezpečnosti jadrových zariadení, o hlbinnom úložisku vysokoradioaktívnych materiálov, o jadrovom odpade a jeho transporte, vývoze a dovoze.

Je neprípustné, aby úrady mali možnosť paušálne zamietnuť sprístupnenie informácií o bezpečnosti jadrových zariadení a činností, informácií o koncepčných plánoch a informácií finančného charakteru. Tým, že zákon utajil paušálne celú dokumentáciu uvedenú v prílohe 1. a 2. atómového zákona, **utajil aj informácie, ktorých zverejnenie nemôže ohroziť bezpečnosť a na ktorých sprístupnenie má verejnosť právo.**

Jediné informácie, na ktoré by mala verejnosť nárok, by boli informácie z procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie (EIA). Ako už bolo spomenuté vyššie, počas procesu posudzovania vplyvov však zďaleka nie sú k dispozícii komplexné informácie o projekte navrhovanej činnosti (jadrového zariadenia). Dokumentácia z procesu povoľovania činností a zariadení je oveľa komplexnejšia ako dokumentácia, ktorá je k dispozícii v procese EIA. Informácie, ktoré sú k dispozícii v procese posudzovania vplyvov na životné prostredie v žiadnom prípade nie sú svojou konkrétnosťou a rozpracovanosťou porovnateľné s informáciami dostupnými v procese povoľovania.

Ustanovenia Aarhuského dohovoru aj smernice 2003/35/ES však ukladajú zabezpečiť verejnosti dostatočné a včasné informácie tak, aby sa dotknutá verejnosť mohla efektívne zapojiť do rozhodovania. Podľa bodu 3 Preambuly Smernice 2003/35/ES, ktorou

sa ustanovuje účasť verejnosti pri navrhovaní určitých plánov a programov týkajúcich sa životného prostredia, „**účinná účasť verejnosti pri prijímaní rozhodnutí umožňuje verejnosti vyjadrovať** a nositeľom rozhodnutí zohľadňovať stanoviská a záujmy, ktoré môžu byť relevantné k daným rozhodnutiam, a tým zvyšovať zodpovednosť a transparentnosť rozhodovacieho procesu a prispievať k verejnému povedomiu o environmentálnych otázkach a podpore prijímaných rozhodnutí;“.

Navyše, novela zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám, stavebného zákona a atómového zákona je úplne zbytočná, pretože **v súčasnosti platná legislatíva umožňuje utajiť informácie, ktorých zverejnenie by mohlo ohroziť bezpečnosť jadrových zariadení alebo verejnosti, podľa zákona č. 215/2004 Z.z. o ochrane utajovaných skutočností.** Podľa § 1 nariadenia vlády č. 216/2004 Z.z., ktorým sa ustanovujú oblasti utajovaných skutočností, utajovaná skutočnosť môže vzniknúť v oblasti „a) zachovania bezpečnosti a zabezpečenia obrany Slovenskej republiky, b) zabezpečenia vnútorného poriadku a bezpečnosti Slovenskej republiky, c) ochrany života, zdravia, osobnej slobody a bezpečnosti osôb pred protiprávnym konaním, ... e) ochrany predmetov a objektov, ochrany určených objektov, ... h) ochrany jadrovej bezpečnosti, bezpečnosti jadrových zariadení, prepravy a ukladania jadrových materiálov a bezpečnosti chemických zariadení a nebezpečných látok pred protiprávnym konaním.“. K utajovaným skutočnostiam nemajú prístup žiadatelia o informácie na základe zákona o slobode informácií, ani účastníci konania podľa správneho poriadku, stavebného zákona či atómového zákona.

Záver

Dovoľujeme si požiadať Európsku Komisiu, aby uvedené informácie vzala v úvahu v konaní o nesúlade práva Slovenskej republiky s komunitárnym právom (č. 2007/2385). Na pretrvávajúci nesúlad legislatívy sme predstavitel'ov vlády aj parlamentu opakovane upozorňovali a zaslaním pripomienok sme sa zapojili do legislatívneho konania (vid prílohy). Nakoľko naše upozornenia nemali dostatočnú odozvu, dúfame, že práve komunikácia predstavitel'ov Komisie s predstaviteľmi vlády Slovenskej republiky v rámci konania o nesúlade prinúti Slovenskú republiku plne harmonizovať právo s predpismi Európskej únie. Sme presvedčení, že konania, ktoré môžu mať vážny dopad na zdravie obyvateľov a životné prostredie, musia prebiehať s adekvátnym zapojením zainteresovanej verejnosti.

VIA IURIS je slovenská mimovládna nezisková organizácia, zaregistrovaná ako občianske združenie, ktorej poslaním je rozširovať prístup k spravodlivosti a účasť občanov na rozhodovaní.

Kontaktná osoba: Mgr. Peter Wilfling, +421 904 217 833, wilfling@changenet.sk

Pezinok, dňa 16.7.2010.

Zuzana Aimaq-Fialová
riaditeľka VIA IURIS